

“เตือนภัยการเกษตร”

ช่วงวันที่ 19 – 29 มิถุนายน 2564

สภาพอากาศ : อากาศร้อน มีฝนตกและฝนตกหนักบางพื้นที่

“โรคลำต้นเน่าหรือโคนเน่าขาว” ในถั่วลิสง

- พบยอด กิ่ง และลำต้นของถั่วลิสงเหี่ยวและยุบเป็นหย่อมๆ บริเวณโคนต้นเหนือดินพบแผลสีน้ำตาล และมีเส้นใยของเชื้อราสาเหตุโรคสีขาวลักษณะหยาบต่อมาเส้นใยของเชื้อจะรวมตัวเป็นเม็ดเล็ก ๆ สีขาว แล้วเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลเข้มจนเกือบดำ คล้ายเมล็ดผักกาดต่อมาต้นจะแห้งและตาย โรคนี้พบได้ทุกระยะการเจริญเติบโตของถั่วลิสง แต่มักพบระบาดในระยะถั่วลิสงติดฝักถึงเก็บเกี่ยว

- ➡ ➡ 1. ควรไถพลิกดินตากแดด เพื่อฆ่าเชื้อโรคที่อยู่ในดิน เนื่องจากเชื้อราสามารถมีชีวิตรอดอยู่ในดินได้นาน
- 2. ใส่ปุ๋ยขาวหรือโดโลไมท์ ก่อนปลูกเพื่อปรับสภาพดิน
- 3. แปลงปลูกควรมีการระบายน้ำที่ดี
- 4. ควรจัดระยะปลูกให้เหมาะสม เพื่อให้โคนต้นโปร่ง แสงแดดส่องถึง ไม่ให้ความชื้นสูง เป็นการลดการระบาดของโรค
- 5. หมั่นตรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ หากพบต้นเป็นโรค ให้ถอนต้นและขุดดินบริเวณที่พบ นำไปทำลายนอกแปลงปลูก แล้วรดดินในหลุมและบริเวณใกล้เคียง เพื่อป้องกันเชื้อราแพร่ไปยังต้นข้างเคียง ด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น คาร์บอกซิน 75% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา 15 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ โทลโคลฟอส-เมทิล 50% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา 20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อีไตรไดอะโซล 24% อีซี อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อีไตรไดอะโซล + คิวโนดิซิน 6% + 24% อีซี อัตรา 30-40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร โดยรดสารทุก 5 วัน อย่างน้อย 2 ครั้ง
- 6. หลังจากการเก็บเกี่ยวผลผลิต ควรทำลายซากถั่วลิสง โดยการไถกลบให้ลึก เพื่อตัดวงจรของเชื้อสาเหตุโรค
- 7. ควรทำความสะอาดเครื่องมือ และอุปกรณ์ทางการเกษตร เช่น จอบ เสียม ทุกครั้งหลังใช้กับต้นที่เป็นโรค
- 8. ในแปลงที่พบการระบาดของโรค ควรปลูกพืชหมุนเวียนชนิดอื่น เช่น ข้าวโพด

“เตือนภัยการเกษตร”

ช่วงวันที่ 19 - 29 มิถุนายน 2564

สภาพอากาศ : อากาศร้อน มีฝนตกและฝนตกหนักบางพื้นที่

“ หนอนใยผัก ” ในพืชตระกูลกะหล่ำ (คะน้า, ผักกาดขาว, กวางตุ้ง ฯลฯ)

- ตัวเต็มวัยเพศเมียวางไข่เป็นฟองเดี่ยวๆ หรือกลุ่มเล็กๆ ทั้งบนใบและใต้ใบพืช แต่จะพบใต้ใบพืชเป็นส่วนใหญ่ หนอนมีลักษณะเรียวยาวหัวแหลมท้ายแหลมส่วนท้ายมีปุ่มยื่นออกเป็น 2 แฉก เมื่อถูกตัวจะดิ้นอย่างแรง และสร้างใยพาตัวขึ้นลงระหว่างพื้นดินกับใบพืชได้ หนอนจะกัดกินผิวใบทำให้ผักเป็นรูพรุนคล้ายร่างแหจากนั้นเข้าดักแด้บริเวณใบพืช โดยมีใยบางๆ ปกคลุมติดใบพืช

- ➡➡ 1. การใช้กับดักชนิดต่างๆ ได้แก่ กับดักทากาเวเหนียวสีเหลือง ทุก 7-10 วันครั้ง สามารถจับผีเสื้อหนอนใยผักได้เฉลี่ย 16 ตัวต่อวันต่อกับดัก โดยจับผีเสื้อเพศเมีย : เพศผู้ ได้ 0.79 : 1 และเมื่อติดตั้งกับดักทากาเวเหนียวสีเหลืองจำนวน 80 กับดักต่อไร่ สามารถลดการใช้สารฆ่าแมลงมากกว่า 50% / กับดักแสงไฟหลอดสีน้ำเงิน 20 วัตต์ เป็นหลอดเรืองแสงที่เหมาะสมในการใช้จับผีเสื้อหนอนใยผักมากที่สุด มีราคาถูกกว่าหลอด blacklight-blue 20 วัตต์ และปลอดภัยไม่มีอันตรายจากแสงอัลตราไวโอเล็ต ควรติดตั้งรอบนอกแปลงผัก และควรติดตั้งพร้อมกันในพื้นที่
- 2. การใช้โรงเรือนตาข่ายในล่อน หรือการปลูกผักกางมุ้ง โดยการปลูกผักในโรงเรือนที่คลุมด้วยตาข่ายในล่อนขนาด 16 mesh (256 ช่องต่อตารางนิ้ว) สามารถป้องกันการทำลายของหนอนใยผักและหนอนผีเสื้ออื่นๆ ได้
- 3. การใช้ศัตรูธรรมชาติ ได้แก่
  - การใช้เชื้อแบคทีเรีย (นาซิลลัส ทูริงเยนซิส) ปกติในธรรมชาติจะพบเชื้อแบคทีเรียชนิดนี้ ซึ่งมีประสิทธิภาพในการกำจัดหนอนใยผัก ปัจจุบันจึงมีการผลิตเชื้อแบคทีเรียในรูปการค้าออกจำหน่ายที่สำคัญมี 2 สายพันธุ์ คือ *Bacillus thuringiensis* subsp. *aizawai* และ *Bacillus thuringiensis* subsp. *kurstaki* อัตรา 100 - 200 มิลลิลิตรต่อหน้า 20 ลิตร
- 4. การใช้วิธีทางเขตกรรม สามารถช่วยลดการระบาดของหนอนใยผักได้ เช่น การไถพรวนดินตากแดด หรือการทำลายซากพืชอาหาร หรือการปลูกพืชหมุนเวียน ทั้งนี้เพื่อขัดขวางการขยายพันธุ์อย่างต่อเนื่องของหนอนใยผัก
- 5. การใช้ระดับเศรษฐกิจและการรุ่มตัวอย่าง ในการพิจารณาฆ่าแมลงป้องกันกำจัดหนอนใยผัก ควรสำรวจตรวจนับจำนวนหนอนใยผักก่อนตัดสินใจ โดยทำการสำรวจแบบซีควนเรียล ซึ่งเป็นวิธีการที่รวดเร็ว สะดวก และมีความแม่นยำสูง ผลการใช้ตารางสารฆ่าแมลงลดการใช้สารฆ่าแมลงได้มากกว่า 50 เปอร์เซ็นต์
- 6. การใช้สารฆ่าแมลง ได้แก่ สไปนีโทแรม 12% เอสซีอัตรา 40-60 มิลลิลิตรต่อหน้า 20 ลิตร หรือ คลอร์ฟินาเพอร์ 10% เอสซี อัตรา 40-60 มิลลิลิตรต่อหน้า 20 ลิตร หรือ อินดอกซาคาร์บ 15% อีซี อัตรา 40-60 มิลลิลิตรต่อหน้า 20 ลิตร หรือ โทเลเฟนไพเรต 16% อีซี อัตรา 40-60 มิลลิลิตร ต่อหน้า 20 ลิตร หรือ ฟิโพรนิล 5% เอสซี อัตรา 60-80 มิลลิลิตรต่อหน้า 20 ลิตร (ควรใช้สลับกลุ่มสาร และใช้ไม่เกิน 2-3 ครั้งต่อฤดู และใช้สลับกับการใช้เชื้อแบคทีเรียเมื่อการ ระบาดลดลง เพื่อหลีกเลี่ยงการสร้างภูมิต้านทาน)

“เตือนภัยการเกษตร” จังหวัดชุมพร ปี 2564

โดย ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาก็ภัยพิบัติด้านการเกษตรจังหวัดชุมพร
สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดชุมพร

เตือนภัยการผลิตพืช กรมวิชาการเกษตร ช่วงวันที่ 16/06/2564 ถึง 29/06/2564

[JSON](#)
[Excel](#)

ระวัง หนอนเจาะดอกมะลิ ในมะลิ

สภาพอากาศในช่วงนี้อากาศร้อน มีฝนตกและฝนตกหนักบางพื้นที่ เดือนผู้ปลูกมะลิ ในระยะ ออกดอก รับมือหนอนเจาะดอกมะลิ ตัวเต็มวัยเพศเมียวางไข่เป็นฟองเดี่ยวๆ สีเหลืองบนกลีบดอก หรือก้านกลีบเลี้ยง และยอดอ่อน เมื่อฟักเป็นตัวหนอน จะเจาะเข้าไปกัดกินอยู่ภายในดอกทำให้ดอกเป็นรอยชำรุด เปลี่ยนเป็นสีม่วง เหี่ยวแห้งและร่วงหล่น

แนวทางป้องกัน/แก้ไข

เมื่อพบการระบาด พ่นด้วยสารฆ่าแมลง ฟิโพรนิล 5% SC อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร

ระวัง โรคที่มีสาเหตุจากไวรัส ในมะเขือเทศ

สภาพอากาศในช่วงนี้อากาศร้อน มีฝนตกและฝนตกหนักบางพื้นที่ เดือนผู้ปลูกมะเขือเทศ ในระยะ ทุกระยะการเจริญเติบโต รับมือโรคที่มีสาเหตุจากไวรัส

1. โรคใบหงิกเหลือง

ใบยอดและใบอ่อน หดงอหงิกมีสีเหลือง ขอบใบม้วนงอ ยอดเป็นพุ่ม ใบที่แตกใหม่มีขนาดเล็ก ต้นแคระแกร็น ทำให้มะเขือเทศไม่ติดผลหรือติดผลน้อยมาก

2. โรคใบต่างเรียวยาวเล็ก

ใบแสดงอาการต่างสีเขียวเข้มสลับสีเขียวอ่อน ม้วนงอ ต่อมาใบเรียวยาวเล็กกว่าปกติ ถ้าอาการรุนแรงมาก ใบจะเรียวยาวเล็กเหลือแต่เส้นกลางใบ มะเขือเทศจะชะงักการเจริญเติบโต ไม่ติดผล หรือผลมีขนาดเล็ก ถ้าเกิดโรคตั้งแต่ระยะกล้า จะทำให้ต้นแคระแกร็น ไม่ติดผล

3. โรคใบต่าง

ใบแสดงอาการต่างสีเขียวเข้มสลับสีเขียวอ่อนหรือสีเหลือง บางครั้งใบอ่อนหดงอเป็นคลื่นและมีขนาดเล็กกว่าปกติ ใบที่อยู่ส่วนยอดหรือปลายกิ่งอาจบิดเป็นเกลียว มะเขือเทศชะงักการเจริญเติบโต ทำให้ติดผลน้อย ผลอาจเกิดอาการต่าง ถ้าเกิดโรคในระยะกล้า ต้นจะแคระแกร็น ใบมีขนาดเล็กและลดรูป

4. โรคใบต่างจุดวงแหวนเนื้อเยื่อตาย

ใบปรากฏแผลเนื้อเยื่อตายสีน้ำตาลเข้มหรือดำ กระจายทั่วทั้งใบ หรือเกิดรอยด่างสีเหลือง ใบยอดต่างและยอดสั้น ใบอ่อนจะแห้งตายจากปลายใบเข้าหาโคนใบ ใบแก่มีสีเหลืองและขนาดเล็กกว่าปกติ

ลำต้นและก้านใบมีรอยขีดสีน้ำตาลเข้มหรือดำตามแนวยาวของลำต้นและก้านใบ มะเขือเทศชะงักการเจริญเติบโต ผลเสียรูปทรง ที่ผิวของผลจะพบอาการเนื้อเยื่อตายเป็นวง ถ้าอาการรุนแรง กิ่งและลำต้นจะเปลี่ยนเป็นสีดำ เหี่ยวเฉา และตายในที่สุด

แนวทางป้องกัน/แก้ไข

1. ใช้มะเขือเทศพันธุ์ต้านทานโรค

2. คัดเลือกกล้ามะเขือเทศที่แข็งแรงและไม่เป็นโรคไวรัสมาปลูก

3. หมั่นกำจัดวัชพืชในแปลงและรอบแปลงปลูก เพื่อลดแหล่งสะสมของเชื้อไวรัสและแมลงพาหะ เช่น สาบแร้งสาบกา กะเม็ง หนุ่ยยาง กระทกรก ลำโพง โทงเทง และช้กาขาว

4. ตรวจสอบแปลงสม่ำเสมอ ถ้าพบต้นที่เป็นโรค ถอนแล้วนำไปทำลายนอกแปลงปลูก

5. เชื้อไวรัสสาเหตุโรคพืช ยังไม่มีสารป้องกันกำจัดโดยตรง แต่ป้องกันการระบาดของโรคได้โดยพ่นสารกำจัดแมลงพาหะนำโรค ดังนี้

- แมลงหริั่วว ได้แก่ สารอิมิดาโคลพริด 10% SL อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟิโพรนิล 5% SC อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ เฟนิทอโรพาทริน 10% EC อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร

- เพลี้ยอ่อน ได้แก่ สารฟิโพรนิล 5% SC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไดโนทีฟูแรน 10% WP อัตรา 20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร

- เพลี้ยไฟ ได้แก่ สารอิมิดาโคลพริด 10% SL อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟิโพรนิล 5% SC อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อีมาเมกตินเบนโซเอต 1.92% EC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร

6. ไม่ปลูกพืชที่เป็นพืชอาศัยของเชื้อสาเหตุโรค ได้แก่ พืชตระกูลแตง ตระกูลถั่ว ตระกูลมะเขือ ขึ้นฉ่าย ยาสูบ งา กะเพราขาว ตำลึง หงอนไก่ บานไม่รู้โรย และทานตะวัน เป็นต้น ใกล้เคียงแปลงปลูกมะเขือเทศ

7. แปลงที่พบการระบาดของโรค หลังจากเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้ว ให้เก็บซากพืชไปทำลายนอกแปลงปลูก และไม่ปลูกมะเขือเทศซ้ำ ควรปลูกพืชชนิดอื่นที่ไม่ใช่พืชอาศัยของเชื้อสาเหตุโรค

ระวัง โรคราสนิม ในถั่วลิสง

สภาพอากาศในช่วงนี้อากาศร้อน มีฝนตกและฝนตกหนักบางพื้นที่ เดือนผู้ปลูกถั่วลิสง ในระยะ ทุกระยะการเจริญเติบโต รับมือโรคราสนิม มักเกิดกับใบแก่ด้านล่างของลำต้นก่อนแล้วลามขึ้นด้านบน อาการเริ่มแรกเป็นแผลจุดสีเหลืองซีด ต่อมาตรงกลางแผลเป็นตุ่มนูนสีน้ำตาลเข้ม รอบแผลมีสีเหลือง ตุ่มนูนจะขยายใหญ่แล้วปริแตกออก เห็นเป็นผงสีน้ำตาลเข้มคล้ายสีสนิม เมื่ออาการรุนแรงจะพบแผลกระจายทั่วทั้งใบ ทำให้ใบเหลืองและหลุดร่วง

แนวทางป้องกัน/แก้ไข

1. ปลูกพันธุ์ต้านทานต่อโรค เช่น พันธุ์กาศสินธุ์ 2
2. หมั่นตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบการระบาดของโรค พ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช คลอโรทาโลนิล 75% WP อัตรา 40 กรัม ต่อน้ำ 20 ลิตร หรือแมนโคเซบ 80% WP อัตรา 30 – 40 กรัม ต่อน้ำ 20 ลิตร ทุก 7 – 10 วัน
3. หลังจากการเก็บเกี่ยวผลผลิต ควรทำลายซากถั่วลิสง โดยการไถกลบให้ลึก เพื่อตัดวงจรของเชื้อสาเหตุโรค
4. ในแปลงที่พบการระบาดของโรค ควรปลูกพืชชนิดอื่นหมุนเวียน เช่น ถั่วเหลือง ถั่วเขียว และข้าวโพด เป็นต้น

ระวัง โรคใบจุดสีดำ (เชื้อรา Cercosporidium personatum) ในถั่วลิสง

สภาพอากาศในช่วงนี้อากาศร้อน มีฝนตกและฝนตกหนักบางพื้นที่ เดือนผู้ปลูกถั่วลิสง ในระยะ ทุกระยะการเจริญเติบโต รับมือโรคใบจุดสีดำ (เชื้อรา Cercosporidium personatum) ในระยะแรกบนใบที่อยู่ด้านล่างพบแผลจุดสีดำหรือสีน้ำตาลเข้ม รูปร่างค่อนข้างกลม ขนาดไม่แน่นอน ขอบแผลอาจมีวงสีเหลืองล้อมรอบ หากอาการรุนแรงแผลจะขยายขนาดมากขึ้น ใบเหลือง ขอบใบบิดเบี้ยว ใบใหม่เป็นสีน้ำตาลดำ และร่วงก่อนกำหนด โรคจะลุกลามขึ้นสู่ใบด้านบน บางครั้งอาจพบอาการของโรคบนหูก้าน ลำต้น และขั้วฝัก

แนวทางป้องกัน/แก้ไข

๑. หมั่นตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบการระบาดของโรค พ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช เบนโนมิล ๕๐% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา ๑๕ – ๒๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือแมนโคเซบ ๘๐% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา ๒๐ – ๓๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร ทุก ๗ – ๑๐ วัน
๒. หลังจากการเก็บเกี่ยวผลผลิต ควรทำลายซากถั่วลิสง โดยการไถกลบให้ลึก เพื่อตัดวงจรของเชื้อสาเหตุโรค
๓. ในแปลงที่พบการระบาดของโรค ควรปลูกพืชชนิดอื่นหมุนเวียน เช่น ถั่วเหลือง ถั่วเขียว และข้าวโพด เป็นต้น

ระวัง โรคใบจุดสีน้ำตาล (เชื้อรา Cercospora arachidicola) ในถั่วลิสง

สภาพอากาศในช่วงนี้อากาศร้อน มีฝนตกและฝนตกหนักบางพื้นที่ เดือนผู้ปลูกถั่วลิสง ในระยะ ทุกระยะการเจริญเติบโต รับมือโรคใบจุดสีน้ำตาล (เชื้อรา Cercospora arachidicola) ในระยะแรกบนใบที่อยู่ด้านล่างพบแผลจุดสีน้ำตาล ขอบแผลอาจมีวงสีเหลืองล้อมรอบ หากโรครุนแรง อาจพบอาการของโรคบนหูก้าน ลำต้น และขั้วฝัก ทำให้ใบร่วงก่อนกำหนด โรคจะลุกลามขึ้นสู่ใบด้านบน

แนวทางป้องกัน/แก้ไข

1. หมั่นตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบการระบาดของโรค พ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช เบนโนมิล 50% WP อัตรา 15 – 20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือแมนโคเซบ 80% WP อัตรา 20-30 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร ทุก 7-10 วัน
2. หลังจากการเก็บเกี่ยวผลผลิต ควรทำลายซากถั่วลิสง โดยการไถกลบให้ลึก เพื่อตัดวงจรของเชื้อสาเหตุโรค
3. ในแปลงที่พบการระบาดของโรค ควรปลูกพืชชนิดอื่นหมุนเวียน เช่น ถั่วเหลือง ถั่วเขียว และข้าวโพด เป็นต้น

ระวัง หนอนใยผัก ในพืชตระกูลกะหล่ำ (เช่น คะน้า กะหล่ำปลี ผักกาดขาว กะหล่ำดอก บรอกโคลี ฯลฯ)

สภาพอากาศในช่วงนี้อากาศร้อน มีฝนตกและฝนตกหนักบางพื้นที่ เดือนผู้ปลูกพืชตระกูลกะหล่ำ (เช่น คะน้า กะหล่ำปลี ผักกาดขาว กะหล่ำดอก บรอกโคลี ฯลฯ) ในระยะ ทุกระยะการเจริญ รับมือหนอนใยผัก ตัวเต็มวัยเพศเมียวางไข่เป็นฟองเดี่ยวๆ หรือกลุ่มเล็กๆ ทั้งบนใบและใต้ใบพืช แต่จะพบใต้ใบพืชเป็นส่วนใหญ่ หนอนมีลักษณะเรียวยาว หัวแหลมท้ายแหลม ส่วนท้ายมีปุ่มยื่นออกเป็น 2 แฉกเมื่อถูกตัวจะดันดินอย่างแรง และสร้างใยพาดขึ้นลงระหว่างพื้นดินกับใบพืชได้ หนอนจะกัดกินผิวใบทำให้ผักเป็นรูพรุนคล้ายร่างแห จากนั้นเข้าดักแด้บริเวณใบพืช โดยมีใยบางๆ ปกคลุมติดใบพืช

แนวทางป้องกัน/แก้ไข

1. การใช้กับดักชนิดต่างๆ ได้แก่
  - กับดักกาวเหนียวสีเหลือง เป็นกับดักทรงกระบอก หรือกระป๋องน้ำมันเครื่องสีเหลืองทาด้วยกาวเหนียว ทุก 7-10 วันครั้ง สามารถจับผีเสื้อหนอนใยผักได้เฉลี่ย 16 ตัวต่อวันต่อกับดัก โดยจับผีเสื้อเพศเมีย : เพศผู้ ได้ 0.79 : 1 และเมื่อติดตั้งกับดักกาวเหนียวสีเหลืองจำนวน 80 กับดักต่อไร่ สามารถลดการใช้สารฆ่าแมลงมากกว่า 50 เปอร์เซ็นต์
  - กับดักแสงไฟ หลอดสีน้ำเงิน 20 วัตต์ เป็นหลอดเรืองแสงที่เหมาะสมในการใช้จับผีเสื้อหนอนใยผักมากที่สุด มีราคาถูกกว่าหลอด blacklight-blue 20

วัด และปลอดภัยไม่มีอันตรายจากแสงอุลตราไวโอเล็ต ในการติดตั้งกับดักแสงไฟควรติดตั้งรอบนอกแปลงผัก และควรดำเนินการติดตั้งพร้อมกันในพื้นที่

2. การใช้โรงเรือนตาข่ายในลอน หรือการปลูกผักกางมุ้ง โดยการปลูกผักในโรงเรือนที่คลุมด้วยตาข่ายในลอนขนาด 16 mesh (256 ช่องต่อตารางนิ้ว) สามารถป้องกันการเข้าทำลายของหนอนใยผักและหนอนผีเสื้ออื่นๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้โรงเรือนตาข่ายในลอนต้องปิดอย่างมิดชิดตลอดเวลา เพื่อป้องกันผีเสื้อเพศเมียเล็ดลอดเข้าไปวางไข่

3. การใช้ศัตรูธรรมชาติ ได้แก่

- การใช้เชื้อแบคทีเรีย (บาซิลลัส ทรูริงเยนซิส) ปกติในธรรมชาติจะพบเชื้อแบคทีเรียชนิดนี้ ซึ่งมีประสิทธิภาพในการกำจัดหนอนใยผัก แต่เนื่องจากสภาพแวดล้อมเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อปริมาณเชื้อแบคทีเรียที่จะทำให้หนอนใยผักตาย ปัจจุบันจึงมีการผลิตเชื้อแบคทีเรียในรูปการค้าออกจำหน่ายที่สำคัญมี 2 สายพันธุ์ คือ Bacillus thuringiensis subsp. aizawai และ Bacillus thuringiensis subsp. kurstaki อัตรา 100-200 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร (ไม่ควรใช้ในแหล่งปลูกผักภาคกลาง ในช่วงที่มีการระบาดของพืชรากการใช้อัตราสูง และช่วงเวลาพืชรากขึ้น หรือพืชรากสลับสารฆ่าแมลง)

4. การใช้วิธีทางเขตกรรม สามารถช่วยลดการระบาดของหนอนใยผักได้ เช่น การไถพรวนดินตากแดด หรือการทำลายซากพืชอาหาร หรือการปลูกพืชหมุนเวียน ทั้งนี้เพื่อขัดขวางการขยายพันธุ์อย่างต่อเนื่องของหนอนใยผัก

5. การใช้ระดับเศรษฐกิจและการสุ่มตัวอย่าง ในการพิจารณาพืชรากฆ่าแมลงป้องกันกำจัดหนอนใยผัก ควรสำรวจตรวจนับจำนวนหนอนใยผักก่อนตัดสินใจ โดยทำการสำรวจแบบซีควินเชียล ซึ่งเป็นวิธีการที่รวดเร็ว สะดวก และมีความแม่นยำสูง ผลการสำรวจสามารถลดการใช้อัตราสารฆ่าแมลงได้มากกว่า 50 เปอร์เซ็นต์

6. การใช้สารฆ่าแมลง เนื่องจากหนอนใยผักเป็นแมลงที่สามารถสร้างความต้านทานต่อสารฆ่าแมลงได้รวดเร็ว และหลายชนิด การพิจารณาเลือกใช้สารฆ่าแมลงที่มีประสิทธิภาพเป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถป้องกันกำจัดหนอนใยผักไม่ให้เกิดความเสียหายได้ สารฆ่าแมลงที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัดหนอนใยผัก ได้แก่ สไปนีโทแรม 12% SC อัตรา 40-60 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คลอร์ฟินาเพอร์ 10% SC อัตรา 40-60 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ โทลเฟนไพเรต 16% EC อัตรา 40-60 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อินดอกซาคาร์บ 15% SC อัตรา 40-60 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟิโพรนิล 5% SC อัตรา 60-80 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร (ควรพ่นสารสลับกลุ่มกลไกการออกฤทธิ์ และใช้ไม่เกิน 2-3 ครั้งต่อฤดู และใช้สลับกับการใช้เชื้อแบคทีเรียเมื่อการระบาดลดลง เพื่อหลีกเลี่ยงการสร้าง ความต้านทาน)

ระวัง ตัวงมหัดผัก ในพืชตระกูลกะหล่ำ (เช่น คენห่า กะหล่ำปลี ผักกาดขาว กะหล่ำดอก บรอกโคลี ฯลฯ)

สภาพอากาศในช่วงนี้อากาศร้อน มีฝนตกและฝนตกหนักบางพื้นที่ เตือนผู้ปลูกพืชตระกูลกะหล่ำ (เช่น คენห่า กะหล่ำปลี ผักกาดขาว กะหล่ำดอก บรอกโคลี ฯลฯ) ในระยะ ทุกระยะการเจริญ รับมือตัวงมหัดผัก

ตัวอ่อนตัวงมหัดผักกัดกิน หรือซ่อนไข่เข้าไปกินอยู่บริเวณโคนต้น หรือรากของผัก ทำให้พืชผักเหี่ยวเฉา และไม่เจริญเติบโต ถ้ารากถูกทำลายมากๆ ก็อาจทำให้พืชผักตายได้ ตัวเต็มวัยชอบกัดผิวด้านล่างของใบทำให้ใบเป็นรูพรุน และอาจกัดกินผิวลำต้น และกลีบดอกด้วย ตัวงมหัดผักชอบอยู่รวมกันเป็นกลุ่มๆ ตัวเต็มวัยเมื่อถูกกระทบกระเทือนจะกระโดด และสามารถบินได้ไกล

แนวทางป้องกัน/แก้ไข

1. วิธีเขตกรรม การลดการระบาดของตัวงมหัดผัก สามารถทำได้โดยการไถตากดินไว้เป็นเวลานานพอสมควร เพื่อทำลายตัวอ่อน และดักแต่ที่อาศัยอยู่ในดิน นอกจากนี้ควรเปลี่ยนมาปลูกพืชที่ตัวงมหัดผักไม่ชอบจะเป็นการช่วยลดการระบาดได้อีกทางหนึ่ง

2. การใช้ไส้เดือนฝอยสไตเนอร์นีมา คาร์โปแคปซาย (Steinernema carpocapsae) อัตรา 50 ล้านตัวต่อน้ำ 20 ลิตร พ่น หรือราดลงดินก่อนปลูกหลังการให้น้ำ และพ่นทุก 7 วัน เพื่อฆ่าตัวอ่อนตัวงมหัดผักในดิน

3. การใช้สารฆ่าแมลง เช่น คาร์บาริล 85% WP อัตรา 40 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไพโรไทโอฟอส 50% EC อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร ยังคงใช้ได้ผลดีในแหล่งปลูกผักใหม่ๆ ที่มีการระบาดไม่รุนแรง ส่วนในแหล่งที่ปลูกผักเป็นประจำ ควรใช้สารฆ่าแมลง เช่น โทลเฟนไพเรต 16% EC อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไดโนทีฟูแรน 10% WP อัตรา 40 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อะซีทามิพริด 20% SP อัตรา 20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟิโพรนิล 5% SC อัตรา 50 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นเมื่อพบการระบาด และควรพ่นสารสลับกลุ่มกลไกการออกฤทธิ์เพื่อชะลอการสร้าง ความต้านทานต่อสารฆ่าแมลง

คณะทำงานพยากรณ์และเตือนภัยศัตรูพืช กรมวิชาการเกษตร

เลขที่ 50 ถนนพหลโยธิน ลาดยาว จตุจักร กรุงเทพฯ 10900 โทร 0-2579-0151-8 email : ew@doa.in.th